

Helyzetkép.

Ira: Takács Géza orsz. gyűl. képvis.

Előbb az volt a kifogás a Gömbös-kormány ellen, hogy mindent fel akar forgatni, még a parlament munkarendjét is, mostanában pedig az, hogy a kormány tagjai csak beszélnek, de nem cselekszenek, a törvényhozást se foglalkoztatják eléggé, úgy maradt és marad minden, ahogy volt. És ezt szavalják, szünni nem akaró hanglendülettel, ezt verklikiz nyikorgó meghatottsággal reggeli estig, sőt azután is, népgyűlésen, tagavató pártszombat, diszkortevacsorán, mert hát ha lesznek, akik elhiszik, aki meg el nem hiszi, az ne örüljön az életének!

Hogy a parlamenttel kezdjük: valóban az-e a törvényhozás feladata, hogy szakadatlanul, lélekzefogytaig gyártsa a törvényeket, az újabb és újabb paragrafusokat, amelyek között a közönség is, a törvények végrehajtására hivatott minisztérium is csak ügyfél-bajjal képes eligazodni? A törvénygyártásnak ez a tulprodukcioja világ-szerte szünetelben van. Nem azért, mert kinyomozták, ami ugys köz tudomásu, hogy vannak népek, amelyek jóformán, törvénykönyv nélkül, vagy legalább, aránytalanul kevés törvénnyel is imponáló fegyelmet és erkölcsi rendet tartanak maguk között, hanem azért, mert rájöttek, és egyre többen állapítják meg, hogy a paragrafusok termelése olyan labirintust teremt, amelyben nemcsak az iskolázatlan tömegek, de a szakértők sem ismerik ki magukat, és, hogy az élet ritmusát a parlamenti munka nem mindig képes követni. A szociális és gazdasági forrongásoknak, a szinte máról-holnapra változó külpolitikai helyzetnek e zűrzavaros

korában, az állami élet irányítása a parlamentből mindenütt egyre inkább a kormány kezébe kerül, amely nagyobb mozgékony-sággal alkalmazkodhatik a folyvást módosuló viszonyokhoz és kell is, hogy alkalmazkodjék, ha napról-napra, esetleg károsan, késedelmeskedni nem akar. De ez távolról se csorbitja a parlament jelentőségét, mert így, a törvényhozás, fokozottabb figyelemmel fordulhat azok felé a döntő kérdések felé, amelyeknek megoldása, csakugyan, érdemi feladatai közé tartozik.

De térjünk vissza a kormány tevékenységéhez. Mit csinált és mit csinál a Gömbös kormány tündök a politikai hasbeszélők és azok a mindentudó doktorok, akik mindig, mindent másképpen akarnak.

Hát, például, — különösen, a miniszterelnök nyilatkozataiban, a miniszterelnöknek az ország népével való érintkezésében — bizalmat, hitet adott a nemzetnek: ne essék kétségbe, fényes jövőd várja, ha együttérzéssel, egy akarral, osztálykülönböztetés, felekezeti különbség nélkül támogatja a kormány politikáját, amelyek célja „a magyar nemzet megerősítése, felvirágztatása, a nemzet minden tagja részére az elérhető legnagyobb erkölcsi és anyagi jólét biztosítása”. Ez ugyan se nem általános adósságtörlesztés, se nem általános adóelőlegelés, még csak nem is ingyenes földosztás, de mégse tessék ezt lekicsinyelni! Igen-igen jelentős, vezéri cselekedet volt ez hála Istennek, kétségtelenül, számottevő eredménnyel, amit a ká-kán csomót kereső, mások bőrére gavalér ezerholdas, baloldali nincstelenek, maguk is kénytelenek elismerni.

De bizalmat keltett a Gömbös-kormány a külföldön is; abban

az irányban, hogy itt, a Duna-Tisza mentén, Magyarországon, realis politikát követő, békerevizűs törekvéseiben voltaképpen Európa békéjét erősíteni akaró, dolgozni vágyó, egészséges nemzet él, amelyet bátran támogathatnak, bátran segíthetnek, az meghalálhatja még, de meg is halálja azt, ami jót vele cselekszenek.

Mezőgazdasági kivitelünk fejlesztése érdekében a miniszterelnök járt Rómában, majd Dollfus osztrák kancellárral tárgyalt és e tárgyalásának eredménye az osztrák-magyar kereskedelmi szerződések módosítása, ami után a cseh-magyar kompenzációs egyezmény követhetett. Megkezdődött és folytatódik a kamalészállítás. A mezőgazdasági hitelnyújtás kérdésében bizonyos engedményeket tett a kormány. Rendelkezések történtek a munkahányak inségmunkák révén való csökkentésére. Feloszlattak néhány kartell, olyat amely a legkiválóbban működött. Utépitési kérdésekkel is foglalkoztak, aminek közvetlen produktív haszna, immár, hamarosan mutatkozik. Készülnek a racionalizálási törvényjavaslatok, amelyek egyszerűsítik, gyakorlativá teszik a községi és vármegyei közigazgatást és háztartást. A racionalizálást az egyes tárgykörökben külön-külön fogják megvalósítani. Az első két törvényjavaslat, amelyen most dolgoznak,

tisztán közigazgatási természetű: a miniszteri hatáskörnek bizonyos esetekre való szabatos körülírásáról és a közigazgatás gyorsításáról, egyszerűsítéséről szól.

Tárgyalás, illetőleg előkészítés alatt áll, egyebek közt, az orvosi kamaráról szóló törvényjavaslat is, aminek keretében, az orvosok panasza, nyerne méltányos rendezést. És készül, természetesen, legalább a mellőzhetetlen adatgyűjtés keretében, a választójogi reform. Készen van, és nemsokára a képviselőház elé kerül a rokkant-törvényjavaslat, a szőlő, — és gyümölcs — termelés érdekeit szolgáló hegytörvényjavaslat, munkában van a hitbizományi reform is és pedig a telepítési kérdés megoldástervezetével kapcsolatban, továbbá a nyugdíjtörvénytervezet is, amely harmóniába hozza az állam érdekeit a tisztviselők érdekeivel.

Csak úgy nagyjából soroltunk itt föl egyet-mást arról a kérdésre való feleletül, hogy mit csinál a kormány. Holott a miniszterek elé kerülő temérdek instancianak és egyéb ügynek az elintézésé szintén sok időt lefoglaló, közérdekű, kormányzati munka! De ugylátszik, nem is ez a kérdés és nem is az, fáj ott, ahol a kormány ellen való gáncsoskodásból élnek, hanem az, hogy miértincis ennek a gáncsoskodó, passzív kritikának az országban semmi viszhangja.

Frontharcos zászlóbontás.

Városunkban hosszabb idő óta tartó frontharcos mozgalom az elmúlt vasárnap fordulóponthoz jutott. Megalakult a Szigetvári Frontharcosok Főcsoportja. A k. Krali Aladár által kezdeményezett és Csaszlava Gusztáv által folytatott lelkes előkészítő munkát egy szűkebb körű szervezőbizottság önzetlenül támogatta és a vállalt munka eredményezte a f. hó 15-én megtartott alakuló közgyűlést ahol

kimondották alapszabályszerűen a Főcsoport megalakulását. Hisszük, hogy ezerveiben csoportosult, nagy idek tanui, akik egykor a nemzeti eszmékért száloltak síkra és becsülettel megállták a helyüket, akik most is a nemzeti eszmékért egyesültek, a társadalmi lelkes együttérzésében és minden irányu támogatásában részesülnek. A megalakulás részleteit az alábbiakban közöljük.

A „MUNKA” TÁRCAJA

A szent hamayl.

Ira: Szilárd Rébert.

Távolról emuló égrezengésként még folyton beszűremlett az ütköztel zaja. Az oszmánok serege diadalmasan verte le a szabadságukat féltő arabok leguabb kísérletét.

Minden fénynek megvan az árnya, minden diadalnak véres az ára... Mohammed szultán birodalma ebben az ütköztelben vesztette el legragyogóbb kincsét, Medzsíd pasát, a damaszkuzi vállt. Sátorra keretevén feledt. Vértelt mind az öt sebe. Leike elszálltában volt Allah hét ege felé... Mellette térdel nemzetiségének szemétfény, harmadik fia. Arszlán bég, akitől halála pillanatában sem tudott megválni.

Egymásha kapcsolódik tekintetük, várva azt a pillanatot, melyben Izrailli arkangyal elvezeti a pam emulót lelkét a jutalmáza és büntetés örök Birájá elé. — Az én perem elkövetkezett és beteljesedett rajtam a Kizmet... Nem hagyok rád mást, mint becsületet nevet, melyet oldalamon vitlél ki magadnak... Arszlán... Ne feledd soha a nevet a légy nemzetednek, hiledek országnál! Sok kísértésnek leszel kitéve, hogy megfogadnod, de neked erőnek kell lenned, hogy győzedelmeskedj minden ármany felett... Arszlán bég nem felelt. Összeszor-

totta fogát, meg kellett erősítenie lelkét, ahogy atya kívánta. Szíve majd kicsordult a bánattól...

A pasa viaszárga kezét kinos nehezen nyakához emelte s nagy láradással leoldotta az őseitől örökölt hamayl, reszkető kezével átnyújtotta fiának.

— Ebben a kis könyvben van az élet és halál titka — suttogta elhalván. — Ha jól meggy majd sorod, nyisd fel s minden szava boldogságot fogin növelni. Ha szenvedés lesz osztályrészed, merülj el igazságába, minden szó lájaldalmadat fogja enyhíteni a lelked könnyebb lesz a légbeszállo sóhajtatásd...

Arszlán bég elvette atya egyenget kezéből a szent könyvet, szívéhez, ajkához és homlokához érintelte, majd lassu mozdulattal nyakába fűzte. Mielőtt azonban a hála első szava elhagyhatta volna ajkát, Medzsíd pasa sokat hányalt lelke Allah itélőszéké elé állt.

Messze északon, sok-sok napi járányra Damaszkuztól, van egy ország, melyet az oszmánik úgy hívnak: Öngürusz. Népe derék, lovagias és becsületes, de átok nehezedik rája, idegen átok.

Ebbe az országba veltette a sors Arszlán bégét. Sok szép napot ért meg, harci dicsősége napról-napra gyarapodott. Katonái rajongással emlegették, a budai béglerbég fiaként szerette, ellenfelei pedig megbecsülték benne a bátor és lovagias vitézt.

Egy kisebb cselekedet alatt fogásba került. 18bbi fogolytárával együtt Csabi Ákos kapitány elé vezették.

— Tudjátok, hogy hadi szokás szerint mindeneket, amiket van, az enyém! — szolt a foglyokhoz. — Vegyetek el tőlük mindent és rakjátok egy halomba. A kölyvetyénel majd mindannyian részesedtek a rakmányból!

A katonák nekiesetek a védtelen raboknak, kiküldték őket s minden értékeket látszó holmijukat elszedték. A tűzleket sem kímélték. Fogcsikorgatva törték a mellátannak látszó fosztogatást. Mit tehettek ellene? Ez volt a hadi szokás és a kölcsönösségen alapult.

Arszlán bég szívszorogva leste azt a pillanatot, amikor az őseitől örökölt hamayl meglálik. Önkéntelenül nyakához kapott, hogy megvédje. Ez a niozdult lett árulója. Az egyik vitéz oda-nyúlt, megérezte a bég ruhájánál a kemény tárgyat, erőfeszsen a tépelt kalfán alá csuszlatla kezét és letépte a vékony lánccon függő könyvecskét.

A bég arca ellorzuult a lelki fájdalomtól.

— Verjen meg Allah a dzsehenna tűzévell mormogla.

Csabi Ákos meghallotta a halk hangon mormolt átkot.

— Miért átkozódol? — kérdezte. — Mint vérbrili vitéznek ismerned kell a hadi törvényt, hogy mindened az enyém és még fondorlattal sem tarthatz meg semmit, ha cuk magaddal együtt meg nem váltod tőlem!

A bég nem felelt. Mit is felelhetett volna? Ki volt azóglólatva kényre-kegyre s ha Csabi Ákosnak úgy tetszik, minden további nélkül meg is ölítheti.

— Nem értem, miért félted annyira ezt a kis értéketlen holmit? — folytatta a kapitány, megvetően nézve a könyvecskét.

— Nem is értheted, hisz nem vagyunk egy hiten. A keresztények nem ismerik a mi szent könyveinket... Ezt a hamayl a mi családunk fia apáktól örökölték, akinek első öse Omár kalifától kapta. Ennek a könyvnek nagyobb az értéke, mint a legrégibb kardé, vagy a legnemesebb paripáé... Etelemel adnám érle, hogy visszakaphassam.

Csabi Ákos halkán fűtlyentett a megtelepéstől.

Jobbán szemügyre vette a drága könyvet és figyelmen lepoztagatni kezdte. Minden lapján a Próféta egy-egy tanítása volt círa arab betűkkel feliraltva. A kapitány nem sokat értett meg belőle, de azt mindenesetre látta, hogy olyasmí került a kezébe, amivel ujhó megöltheti alaposan kiürült kincstárát.

— Ha oly nagy értéket tulajdonított neki, alkalmat adok rá, hogy visszaszerezhesd. Ha szalagba leködtől fogolytársaid életét és kezelsz rá, hogy visszaszörsz, szabadon eresztlek, míg a magad, társaid és könyved vallságját előteremled... Ha három hónap alatt nem hozol haromazer arannyal, kivégeztem a foglyokat a könyved enyém maradt... Arszlán bég esdeklősen nézett fogolytársaira, akik nemán bölintottak beleegyezésük jelöl. A bég lehorgasztott fejfel indult utnak...

Vasárnap d. e. 11 órákor érkezett meg a fővárosi állomásra az Országos Frontarcos Szövetség két kiküldöttje: Vitéz Benedycty Imre ezredes és Rissányi József, emléklapra főhadnagy, realgimn. tanár, akiket a frontarcosok lelkes éjjelezése és frontarcos köszöntése fogadott. A hősi emlékmű és a 25-500 emléklapjának megkoszorúzása után koccint megtekintették városunkat, amikor is jóleső érzéssel töltötte el a kiserőket vitéz Benedycty ezredes azon kijelentése, hogy kellemesen csalódott, mert eddig sokkal fejlettebbnek képzelte el a várost és most egy virágzó szép várost talált. Egy órára a Róm. Kath. Körben koccint, ahol az első körszónál a Kománysóvár mondotta vitéz Benedycty ezredes, majd Horváth László polgármester helyettes a központ kiküldöttét köszöntötte érzéletes szavakkal, amelyeket Rissányi József köszönt meg.

Délután 3 órákor kezdődött a Kath. Könyvtárban az alakuló közgyűlés, a magyar Hírszék elmondásával. Császár Gusztáv szervezőbizottság üdvözölte a megjelenteket, majd pedig ismertette a szervezkedés eddigi munkáját és örömmel állapította meg, hogy csupán Salgótarjánból az eddig beszervezett lakók száma kerekken 400.

Ezután általános figyelem közt mondta el szíves szöve és az igazság erejével lelkeket megkapó, meglepő szép szerkesztéssel is határos beszédet Rissányi József, a központ kiküldöttje. Lapunk szerkesztői nem engedték meg, hogy a szép beszéd teljes egészében közöljük, azért csupán a főbb gondolatok megemlékezésével kell megelégednünk: Mostani lejártságunknak oka az, hogy a „Nem-akaratok több katonát látni” és hasonló kijelentésekkel szétzavarják hadseregünket és azóta a vitéz katonák szegénykeze találkoznak egymással, egy jórészt meg bédn, csonkán vagy vakon koldul az utcákon. A nagy zuhanást és rohadtat megállítandó egy lelkes kis csoport egyesült és megalapítja az Országos Frontarcos Szövetséget, mely már az ország legzárkózottabb egyesülete lett. Magyarország miniszterelnöke mondta rólunk: „Ti lesztek a nemzetvédelem.” A töké és a frontarcosok viszonyát fejtegette ezek után a szónok. Megvan a tökének a létjogosultsága, de csak addig, amíg jó uton balad, amíg a dolgozó embert támogatja. Demokratizáció kell nekünk, de a lövészárkok demokráciája, ahol utolsó falat kenyérünk és az utolsó cigarettánkat is megosztottuk egymás között. A frontarcosok teljes lélekkel a revíziót akarják. Salgótarján ne legyen határváros, várják a pillanatot, hogy az ojtózi szorban meghalt hősi bajtársaik sírját meglátogathassák, nekik egy ország kell: Nagymagyarország. Háborút nem akarnak, de ha folytatnák őket a zöld asztalnál, akkor inkább kiállnak a zöld mezőre. Katonák felegyelenek kell lenni a szövetségben, mert csak így remélhetik céljaik megvalósulását.

Szulejmán pasa, a budai béglerbég, aki fiait szerette Arszlán, először heves szemrehányást tett a bégnek, hogy oly kevéssé volt elővigyázatos, de utóbb megbékült.

— A szent hamayt vissza kell kapnod, akármilyen áldozat árán is! — jelentette ki erősen. — Követel kiadnod Csabi Akoshoz, adja vissza könyvedet szép szerével. Ha nem, más eszközökhöz nyulunk!

A követek mentek, jöttek, eredmény nélkül: Csabi hajthatatlan maradt.

— Vagy meghozza a bég a háromszor aranyat, vagy enyém marad a hamayt és a rabok életüket veszítik — üzenté.

Szulejmán pasa romszólólag csóvalta meg a fejét a konok visszautasítás hallatára.

Mánap különféle álmukák kék indultak utnak Buda várából. Céljuk felől senkit sem világosított fel a pasa. Napok multak el, míg egyenként visszazalimogáltak. Hogy mit végeztek, senki sem tudja meg, utjuk a legmélyebb űlök maradt.

Egy héttel utóbb, egy sötét, csillagteljes éjszakán, kísérteties némaságban rejtélyes ulla indult egy csapat apáhi. Három napig voltak lávól a amikor visszajöttek, előkelő foglyot hoztak magukkal: Csabi Akost.

Szulejmán pasa hosszú ideig nem bocsátotta maga elé, hanem a többi rab

Leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a teremben lévő körülbelül 500 frontarcos és szónok szavait. Majd a tisztviselői kar megválasztása következett. A tisztviselők névsorát alább közöljük. Az egyhangú lelkesedéssel megválasztott elnök, Szenté László kormánytanácsos beszélt ezután a néma megzokolt elragadó szavakkal összetartásra, egymás megbecsülésére szólította fel a bajtársakat, v. Benedycty Imre ezredes zárószavai után a Himnusz elnevelésével végződött a lelkemelő közgyűlés.

A megválasztott tisztikar. Elnök: Szenté László. Társelnök: vitéz Korbács Ferenc. Alelnökök: Tarnay Kálmán, Kattarut Antal. Vezetőbizottság: Császár Gusztáv. Titkárok: Egri Endre, Gyarmathy Károly. Pénztáros: Nagy Antal. Ellenőrök: Szathmáry Ferenc, Hlavnyay Alajos. Intézőbizottsági lakók: Horváth László, Réti Jenő dr., Gólian Rezső, vitéz Mosonyi János, vitéz Donády György, Zdravics Béla, Lugert Leo, Reguly Árpád, Szlankovics János. Pótlagok: Forgó

Antal, Győre Sándor, Obrincsik Ernő, Csizlán János. Sajtóbizottság: Molnár László, Dörner Geza, Krontovád Imre. Pótlagok: Holics János, Vég Kálmán. Fegyelmű bizottság: dr. Istók Barna, dr. Friedmann Ármán, vitéz Kovács Pál. Pótlagok: Fischer Ernő, Fabinyi József. Számvizsgáló bizottság: Kovács Aladár, Ligeti Imre, Hetlich Péter, Bodó Lajos, Barlos Tamás. Gazdasági bizottság: Kraft Aladár, Gaál Ferenc, Mihályi Antal. Pótlagok: Balogh Béla, Ferencsik János. Jóléti bizottság: Bisthy László, dr. Vilmos Gyula, Mayer Károly. Pótlagok: Alpár Gyula, Vágó Péter. Vigalmi bizottság: Istók Elemér, Hegedűs Gyula, Bollner Pál. Pótlagok: Rapaty Dező, Völcker Ernő. Sportbizottság: Nagy János, Tilger Károly. Kemes József. Pótlagok: Czibesz János, Daku László. Az országos Nagytanácsba képviselők: az elnök, a társelnök, a vezetőbizottság, a vármegyei elnöki tanácsba az elnök, a vezetőbizottság és Molnár László.

M. L.

Békes revízió.

Gömbös Gyula miniszterelnök második dunánul utja alkalmával többek között foglalkozott a revízió kérdéssel is, s hangsúlyozta, hogy e tekintetben a kormány azon az állásponton áll, hogy azt állandóan napirenden kell tartani. Emiatt bizonyos jölsmeret kölföldi tényezők részéről erős kritika hangzott el, de ezt éppannyira természetesen kell tartanunk, mint ahogy magyar szempontból természetes dolog a revízióra való törekvés. Az a hatalmi súly, amelyik létalapot a békeszerződésben találja meg, érthető, hogy ragaszkodik előnyös helyzetéhez. Ha azonban a dolgok milyére tekintünk, s a bajok eredője után kutatunk, még a legfoglalkozó szemlélőnek is lehetetlen fel nem fedeznie a legfőbb nemzetközi kártévköz tényezőket. Ilyennek kell tartanunk elsősorban a trianoni békeszerződést. A miniszterelnök, amikor a revízióról szökött, hangsúlyozta, hámoszor is aláhúzott, hogy a mi revíziós törekvéseink a béke szellemében haladnak s elsősorban a nemzetközi politikai, gazdasági és lelki egyensúly helyreállítására gondolunk. Akár tetszik, akár nem, mi a revízió kérdését napirenden tartjuk s tessük ezt illő és kellő formában. A kérdés iránt érdeklődést tanúsító külföldi politikusok részéről már is elhangzott az a tanács, hogy a magyar kormány menjen a Népszövetség elé a revízió ügyével. Bizonyos, hogy ezt a nemzetközi problémát előbb-utóbb a Népszövetség elé kell juttatni s döntést kiharcolni. Hogy ennek ideje mikor érkezik el, az a kormány bölcs mérlegelésétől függ. Tudvalévő ugyanis, hogy a békeszerződések kérdéseiben egyhangú határozatra van szükség, ha azok megvalósítására történik indítvány. A magyar nemzet nagy ügyét nem lehet kiténni visszautasításnak,

éppen ezért a Népszövetséget csak akkor foglalkoztatniuk problémánkkal, ha biztosítottak szeretünk arra vonatkozólag, hogy sikert érünk el. Mindaddig, amíg a népek szuverenitása tekintetében egyenlenség áll fenn, még a legkézzelfoghatóbb igazság ügyét is gáncsvelés érheti. Ilyen körülmények között a közös összetartozás gondolatát nem tud érvényre jutni a nemzetek között. A magyar nemzetnek az elérkező nagy pillanatra az a kötelessége, hogy a revízió eszméjét teljesen élve, minden honfoglalásunk vérbe menjen át a gondolat, mert csak így tudunk erőt képviselni a nagy probléma megvalósítása körül. Szerencsés körülmény, hogy lista igazságunk külföldi hódító útján is egyenlőség után szerzi a lelkes pártfogókat. Legutóbb Lewellyn-Jones angol képviselő nyilatkozott fellengségről. Tudni kell, hogy ő a kisebbségi kérdés egyik legalaposabb ismerője s ha a revízió kérdéséről nyilatkozik, azt nem csupán egy átmeneti hangulat alapján teszi. Hangzatosítja, hogy ha a revízió ügyét az igazság és méltányosság alapján nem rendezik, Európának nem lesz módja kigázolni a balsors felől. Elismeri, hogy a békeszerződések legkisebbségi igazságtalansága Magyarországot érte. Hasonlóan áll a helyzete a feladatok Lengyelországhoz, amelyet őt leigázott nemzetek sirtóit. S mégis győző az igazság eszméje, ma Lengyelország hatalmas, egységes független állam. Mi reméljük, hogy Magyarországot nem éri az a sors, hogy őt generációnak kell kimulnia, hogy a revízió kérdését dölőre vigyük. Minden békes eszközzel arra törekszünk, hogy a békeszerződések a jog és az igazság szellemében revízió alá vessenek. Súlyt helyezünk a kisebbségi jogok teljes érvényesítésére s nem zárközünk el a dunai államok együttműködésébe. A Gömbös-kormány hivatalbalelépése óta nyílegyenesen halad úgy belpolitikai, mint külpolitikai vonatkozásokban a nemzeti munkatervben lefektetett eszmék alapján. A közvéleményre az a feladat vár, hogy türelemmel és kitartással, hitben megerősödve, rendületlen bizalommal viseltesen vezetővel szemben, mert ezek a biztosítékok annak, hogy nyugodt, tervezőre előrehaladással realizálni tudjuk azokat a nemzeti vágyakat és törekvéseket, amelyek megoldása tekintetében nincs különbség magyar és magyar között.

Hírek és különféle

Postai bir. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a Szent Erzsébet emlékpóstabélyegeket 1932 év végével a forgalomból kivonta. E bélyegek a postai küldemények bérmentésére már nem használhatók; az ezekkel ellátott küldeményeket a postahivatalok bérmentelneknek tekintik és portóval terhelik. Aból a célból, hogy a közönséget kiábrósítás ne érje, a Szent Erzsébet emlékpóstabélyegeket folyó évi január hó 31-ig bezárólag bármely postahivatal más forgalomban lévő postabélyegekre díjmentesen kicseréli.

A Magyar 1933. évi február 1-én este 9 órai kezdettel az Ipartestület szeszén termében. Műsorú jövő szünnapban hoznak.

Jól sikerült a Soli Deo Glória rel. Diákszövetség. „Liply B. Jenő” Collégiumának jan. 15-i leadeitánja. A megjelent szülők és szegény gyermekeket Szabó Géza elnök üdvözölte néhány keresetlen szóval, majd Szabó Dező rel. lelkész kifejtette a Soli Deo Gloria szövetség célját, végül Kiss Zsolt titkár olvasta fel „Fiúk, akik szükségét találnak” c. dolgozatát. Ezután következett a teázás. A jörszert adományokból befolyt teadönteményeket a Collégium tagjai osztották szét a 30 szegény gyermek között. Ok töltötték ki a teát is. A teázás után boldogan, jóllakottan távoztak el a szegény gyermekek, akiknek a Collégium egy jó délutáni szerzett a sok nélkülözés között.

A „Mauz” salgótarjáni osztláya hálas szívvel nyugtázta a városi menházban lemlartott ingyenes levasakciója járára ujabban beérkezett nemesszívű adományokat: Egy magát megnevezni nem akartó urhölgy névnapj ékorok megvalósításáért 10 P. Gólian Andrást 1 zsók 00-05 lejt, N. N. 5 kgr. list, N. N. 10 díb. lojás.

A Salgótarjáni Ipartestület a nehéz gazdasági viszonyok dacára is megtartja szokásos évi, (tanca) egybekötött tárgyi műsoros estélyét. A rendezéssel kapcsolatos előkészületek már nagyban folynak. Az estély 1933 február 11-én (szombati) este 9 órai kezdettel lesz megtartva. A meghívók szétküldésére a napokban kerül sor.

A salgótarjáni fogvaszlányi szövelkezők versenyében érdekes és a közönséget is érdeklő esemény történt 16-19-én. A salgótarjáni kir. járásbírósgatgyan ítéleiben megállapította azt, hogy Barabás Árpád a régi szövelkező bolikezője a bolikezői szerződés versenytitlami kikötését megszegte és őt az új szövelkezőben való közreműködésről, annak helyiségebe való bepestőlót pnbárs terhe alatt elűlőlt. A régi 30 éves Hangya szövelkező egyletrel ezzel érklési elégtelét kapott, az anyagi elégtel követelésének tehát nem lesz akadálya.

Rendkívüli érdekes, óriási áram- megvakarású jelenő, utlipusú izólam-pát mutatót be szerkesztőségünkben egyik olvasónk. Amint értesülünk, ismeretbő olvasónk közöl mintegy huszan már igen kedvező tapasztalatokkal használják néhány hét óta, e nagyszerűen bevált izólam-pákat. A próbaszállítmány után a napokban nagyobb küldemény érkezik és általános eladásban minden villamosági szaküzletben kapható lesz. Kedves kötelezőgünnek tartottuk olvasónk nagy táborának szíves figyelmét ez új használatban sok pénz megvakaró izólam-pára felhívni.

Megélt gyermek. F. hó 16-án Nagy Ferencné gyurlyános lakos a városnál dolgozó férjének ebédet hozott s 3 éves Ella nevű leánykáját elallatta s otthon hagyta. Mikor visszatért az anya, már elebe fúttak a szomszédok és köztük vele, hogy leánykója megélt és meghalt. A tűzhely előtti szeszleda mellett feküdt az ártatlan kis angyal s bizonyára a tűzhelyből kicsett parázstól meggyulladt a kis párná, mely nagy füstöt okozott. A lábasn súlyos, halált okoró égési sebeket szenvedett a kis gyermek, aki a szülői gondatlanságnak lett áldozata. Sok szomszédtól volt körülveve a lakás, könnyű lett volna valamelyikre rábízni kis gyermekét. Az anya ellen megindult az eljárás.

A Salgótarjáni Sakkör Gábel, Mikulic, Brezina, Balázs, Bortnyik, Halácsy hatos csapatával folyó hó 18-án este a zagyvapálfalvai bányakaszárban 5 1/2—1 1/2 arányban legyőzte a zagyvapálfalvai sakkozókat. Február hó elején Halvában fog mérkőzni 10—15-ös csapatával az ottani Sakkör.

A hét külügyi

eseményei.

A távolkeleti események e héten látszólag fordulópontjukhoz értek: megakadt a japán előnyomulás Kínában. A pankingi kínai hadsereg főparancsnoka a füstölő Csang-Kszü-Siang tábornok, ki a japánok hadseregeit eddig télenél nézte, lovaságának ügyes előretelével bekerítéssel fenyegeti a kínai anyaországra halott japán csapatokat. Egyéb körülmények is közrejátszanak azonban Japán esetleges további előnyomulásának megakasztásában. Amerika komoly akcióit kezdte a japán hódító politika ellen s ha ez az akció egyelőre csak hétköznapi halad, a jelentőségét korántsem lehet alábecsülni. Komoly hangok hallatszanak Amerikában azonkívül a Szovjetunió Amerika részéről történendő események érdekében, ami kétségkívül közös japánellenes Amerikai—Orosz politikát eredményezne. Tudvalevő, hogy az öt éve megszakított kínai—Orosz diplomáciai kapcsolat december 12-én ismét életbe lépett és az ősi orosz—japán antagonizmus is érezetlenné fogja halasztani az orosz—kínai kapcsolatokat kiegészítésénél.

Nemzetország belpolitikai helyzete egyre jobban éleződik ki a birodalmi gyűlés január 24-i megnyitása vélelőben. Ekkor fog ugyanis elődlni, számíthat-e a december 2-án megalakult von Schleicher kormány parlamenti többségére. E kérdés megoldását szorgalmazták a múlt héti megbeszélések von Schleicher és a Hitler-párt diszidens alvezéré, Gregor Strasser, továbbá Hitler és von Papen között. A bizalmi kérdés a nemzeti szocializmus magatartásán fog elődlni, ezeknek helyzete azonban korántsem könnyű: amennyiben ugyanis von Schleicher támogatása mellett foglalnának állást, úgy ellentétbe kerülne a párt alapelveivel, mely nem enged meg az együlműködést más kormányokkal, vagy pártokkal; ha pedig a kormány bizalmatlanságot szavazna, úgy az azt természetesen követendő új választásokon a párt csökkent népszerűsége folytán az eddigigéi csak jóval kisebb számú mandátumra számíthatnak. Valószínűnek tartom, hogy egyre nagyobb szerepe lesz a jövőben Georg Strassernek, a nemzetiszocialista párt diszidens alvezérének, kinek alkancellári kinevezését egyesek nagyon valószínűnek tartják. — Lehet azonban, hogy a kormány a parlamentet megösszele előtt feloszlatta, elejét véve a bekövetkező bizalmatlansági kérdésnek. Hogy ezután sor kerül-e új választásokra, vagy pedig mint elődje, a von Papen kormány, parlament nélkül kíván von Schleicher kormányát kormányozni, — annak megsejtése jelenleg még nagyon kockázatos volna.

Franciaországban egyre többet hallani a revízió kérdéséről és a közelmúltban Magyarországon járt újságírók hasábs cikkében számlálják meg illen a tapasztalataikról és élményeikről. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé ennek fontosságát, hiszen a revízió fontosságának köztudatba való átmenetele alapellátása a revízió elkövetkeztének. Haladás felhívunk mindazoknak, kik e súlyos közép-európai probléma egyedül lehetséges békés megoldására a nagyközönséget igazságunkról tájékoztatás és felvilágosító cikkeikkel segítségünkre sietnek. Időnk jele, hogy már egyes kimentek belőlünk sajtóorgánunk, — így legutóbb a „Pravo Lidu” is elismerik a revízió felhívását és ennek elismertetését engedékenyebb kisebbségi politikát indítványoznak, hogy esetleges népszavazás esetén (!) a status-quo fenntarthatassék. Hogy azonban az ilyen „engedékenyebb” kisebbségi politika „igérete mennyi realitás értéket bír, avval a kisebbségek keserű tapasztalatok árán már tisztában vannak.

Amerika újonnan választott elnöke, Roosevelt, a napokban megbeszéléseket folytatott a jelenlegi kormány több tagjával, így a külügyi államtitkárral is, a megbeszélések állítólag a háborús adósságok körül folytak. Roosevelt a saját képviselői előtt hangsúlyozta, hogy hivatalbábelése után minden ügyekzetével a fontos problémáknak január 15-é előtti megoldását fogja szorgalmazni.

A romániai kormányválasztás Vajda kormányalakításával megoldást nyert; Mihailache belügyminiszter helyét Mironescu töltötte be. Az új kormány első intézkedése

a köztisztviselői fizetésnek újabb 10—15 százalékos leszállítása volt, ami azonban egyenlőben nem igen fogja a rendkívül súlyos helyzetben levő román költségvetést rendbehozni. A banklőrvényjavaslat, mely a Maniu kabinet bukását közelebre hozta, a liberálisok magatartása folytán nem valósul meg, pedig komoly lépés lett volna a pénzügyi stabilitás felé.

Rudnay András.

A kormányzóné inségakciójára sokan adakoztak városunk és vidékéről:

Nógrád és Hont megyék inségakcióját a Kormányzóné dr. Söldes Béla vármegyének főispánjára bízta, akibe a Budapestre érkező és vármegyénekkel vonatkozásban levő adományokat is leküldi. A főispánu környékükről érkező adományokat itt azzal a kérréssel nyugtatja, hogy küldjenek használt ruhaneműt és cipőt, ezeket is ellátja az inségakció céljaira.

350 pengőt Salgótarjáni Községéből

r. t. 100 pengőt Osztrólczy Miklós

Kazár, Szilárdy István Salgótarján.

51 P 90 i. dr. Förster Kálmán

gyűjtése Salgótarján.

50 pengőt báró Solymosy Jenő Kis-

tereny, Hungária Villamossági r. t. Sal-

gótarján.

32 pengőt dr. Baross Józsefnek gyűj-

tésén: Róth Flóris 20 P, Papp-Szász

Tamás 1 P.

20 pengőt: Dankó Antal Salgótar-

ján, Salgótarjáni Palackgyár, Mocsáry

Sándor Budapest.

10 pengőt: dr. Krepuska Géza Bu-

dapest, Nagy Sándor Zagyvapálháza,

Herceg Ede Salgótarján, Vechovsky Ist-

ván Salgótarján, Mayer Vilmos Salgótarján.

5 pengőt: Schlatter Károly Salgótar-

ján, Kovács Béla Salgótarján, Schmi-

der Iván Salgótarján, Telek József Sal-

gótarján, Kovács József Salgótarján, dr.

Vilmos Gyula Salgótarján.

3 pengőt: Szmetana Aladár Salgótar-

ján, dr. Belák Gyula Salgótarján.

2 pengőt: Friedmann Rezső Salgótar-

ján, Köntzei Ferenc Salgótarján, Szil-

árd Béla Salgótarján, dr. Bartók János

Bocskaiapály.

1 pengőt: Reguly Lajos, dr. Perényi

László Salgótarján.

Természetbeni adományokat adtak:

dr. Mocsáry Sándor Borsosberény 4 q. buza,

Kohn Lipót Salgótarján 100 l. ecet.

Mozi rigmusok.

Egy kis fia így szól az apuskához:
Apukám váltásd meg a jegyet lácskádnak
a „Fiacskám”-hoz.

Vizsont egy snejdi katona
már arra volt kiráncsi, hogy kijesz a
„Légy enyém Izabella.”

Engem, beavallom őszintén
a „Repülő arany” igtat
hátha sikerül belőle elcsipnem néhányat.

Mint Máriaus Carthágó romjain
egy kecsereg Polk a jégpálya roncsein.

Az ipartestületi kedélyes vacsorán,
mikor már mindenki nagyot merített
üvegéből, táliból
(pompás volt mindakettő)
felállt Ali bátyánk
s most az egyszer fehér viceket
mescit a huzzárról. (Krónikás.)

SFC clubvacsorája. A Salgótarjáni Football Club e hó 14-én, kedves, családias körben tartotta az Olvasókör felidézett helyiségeiben évszázados évfordulóját. A szép számban megjelent vendégeket Schnell Gyula, egyeztető elnök üdvözölte és lelkes, nagyüzemi beszédében méltatta a club 12 éves múltját. Majd az alkalommal bensőséges szavak kíséretében nyújtotta át az egyesület két legértékesebb játékosának Nivell Jánosnak és Bacsur Józsefnek 12 éves működésük emlékére készült emlékérmel.

Adóügyekben előzetesítőknek díjmentesen szolgál felvilágosítással az Adó és Könyvviteli szerkesztőség. Budapest, VIII. Rákóczi-ut. 11. Telefon: 32—2—60.

Két szoba konyhá ház gyűlölködéssel oltó árán eladó. Bővebb felcsók-utca 27. szám alatt Seidner Ignácnál.

Mátraszelei fűtő szén

por és palamentes

10 métermázsa házhhoz szállítva 18 P.

Megrendelhető Czirbesz-léle vendéglőben főtéri állomással szemben és lakásomon Fő-utca 9. szám alatt.

Tisztelettel

(szabados) Donovál József

Figyelem! A jelenleg szállított szén minőség nem hasonlítható össze az eddig szállított minőséggel.

JOBB MINŐSÉG!

RÉGI ÁR!

Kedvező fizetési feltétel!

A salgótarjáni m. kir. rendőrkapitányság 1932. évi működésének egyes adatai:

A salgótarjáni m. kir. rendőrkapitányság 1932. év folyamán a hatáskörbe utalt ügyekben vázlatosan és statisztikailag a következő működést fejtette ki: Elküldött lett 2246 kig. 842 kih. és 175 egyéb ügydarab. A bűnügyek száma 506 volt. Az ügyforgalom aránylag csekély számot mutat, mert ez évben már az iktatásra vonatkozó egyszerűsítési rendelet irányelvei nyertek a gyakorlatban alkalmazást.

Salgótarján város lakossága az országos átlagnál súlyos gazdasági viszonyok miatt inkább megérezte, mert társadalmi osztályai közül a munkásság van a legnagyobb számban képviselve. A nyomozási megélhetési viszonyok a közbiztonság terén is éreztetik hatását és itt bizonyos fokú visszaesést eredményeztek. A nagy munkanélküliség nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erkölcsileg és politikailag nem eléggé szilárd egyéniségekkel ellátott a helyes utról és a bűn terelője soderja. Ezen körzethatárolmányokban találhatjuk meg az 1932. év derekán kipattant baglyasaját és ezzel kapcsolatos salgótarjáni kommunista szervezkedést is. A bűnügyi igazgatási rendszert terén dacára, hogy kb. 10%-os emelkedést tapasztalunk, mind amellől Salgótarján közbiztonsági állapota kielégítő, mert a bűnügyi szaporodását a kielégítő és nagy nyomorra visszavezethető közszükségleti és egyéb élelmiszerlopások eredményezték.

A rendszert egyéb vonatkozásaiban 1932. évben a rendőrhatalom különösebb feladatok elé nem tett állítva.

51 egyesület volt nyilvántartva, melyből 15 munkásgyesület volt. 1932. évben az egyesületek a rendőrhatalom revízió alá vette. Ennek eredményeképpen 8 egyesületnek megszüntetését és felszámolását javasolta. Az egyesületek... stb. 75 esetben terjesztettek elő gyűlés, összejevetel stb. iránt kérelmet. A rendőrhatalom a kérelmet 8 esetben elutasította.

Bíróságok és egyéb hatóságok külsőbörző sajtótermékek lefoglalását vagy elkobzását 69 esetben rendelték el.

1932. év folyamán 731 külföldi fordult meg Salgótarjánban. 1932. december 31-én a rendőrhatalom 359 külföldi tartott nyilvánt. Ebből 58 külföldi ideiglenesen, 301 külföldi lakhatás céljából tartózkodott Salgótarjánban. 379 lakhatási engedélyt adott ki. 114 külföldi lett magyar állampolgár, végül 14 külföldi utasított ki. Salgótarjáni m. kir. rendőrkapitányság a hatáskörrel felkötésénél fogva — északi viszonylatban — határátelési igazolványok kiállítását is intézi. 1929 határátelési igazolványt állított ki.

A bűnügyek száma 506 volt. Bűnügyi eljárás során 520 egyén lett feljelentve. A felmerült bűnügyek közül magánfeljelentésre 70, hivatalból 436 bűnügyi miatt indult eljárás. Bűnügyekben 8 letartóztatás, 5 házkutatás lett végrehajtva. A nyomozás 448 esetben eredményesen, 58 esetben eredménytelenül végződött. Az eredménytelen esetek a hiányzó anyagi népek a vásároknak való beözönlése során, azokkal szemben elkövetett lopásokból és kisháztartási csalásokból tevődik össze. Ez esetekben a nyomozatokat pedig az előbbi ok miatt s a kitanult és körmozgást vázari utazások és üzerek valószínűsége miatt nehezen lehetett megfigyelni és helyes irányba terelni. 94 bűntett és 414 vétség volt. A bűntetteket csoportosítva: politikai bűncselekmény

5, hatósági közeg elleni erőszak 1, lopás 143, zsarolás 8, síkkészítés 63, csalás 37, egyéb 249 volt. Összesen 276 bűntett, bejelentett kár összege 39.000 pengő volt. Ebből kerekben 10.000 pengő tértül meg. Ezen bűnügyi forgalomon kívül még, idegen hatóságok 261 esetben keresték meg a rendőrhatalomtól nyomozási felvilágosítást.

1932. évben említésre érdemes bűnügyi feljelentések közül 5 kiemelkedőbb eset volt.

A kapitányság fogdájában 1138 egyén volt őrizetben. Toloncoltatott 61 egyén, kényszerutalvánál 13, tolonelevéllel őrizet alatt 33, átmeneti tolone 15 volt.

1932. év folyamán 5 hangverseny, 38 színelőadás, 1 kabaré, 310 mozilőadás, 6 cirkuszi előadás, 61 táncmulatság és 60 sportmérkőzés megtartására adott a rendőrhatalom engedélyt.

248 erkölcsi bizonyítvány lett kiállítva. 69 cselekedőnyv adatott ki. Nyilvánt. táncmulatság 10 esetben engedélyeztetett.

Nyilvántartott 47 gépkocsi és 36 motorkerékpár. A közlekedési kihalások száma 199 volt. Közlekedési és üzemi balesetek közül 1 halálos és 133 nem halálos kimenetelű baleset volt.

A rendőrség 42 fegyvertartási és viselési engedélyt adott ki. 15 fegyvertartási és viselési engedélyt bevont.

Jelentésként kárrel 4 lúszel fordult elő.

A rendőrhatalom bejelentéshivatalába 5687 bejelentés és 5170 kijelentés lap érkezett. Kerekben 12.000 megkeresés futott be. 4186 figyelő lap, 83 lakasbizonylat és 28 lakcím tudakozólap állított ki.

13 elűnteti jelentettek be. 11 esetben követelt el öngyilkosságot. Ebből 5 halálos kimenetelű volt.

Utlevél kiállítása iránt 181 esetben terjesztettek elő kérelmet. 53 elvesztett tárgy találtatott.

A kihágási büntető bíróságok 842 feljelentés érkezett. Ebből 358 büntetőparancsra, a többi ítélettel lett elintéztve.

Hogyan kell az adóbevallást elkészíteni című könyvecské megjelent Vargha László összeállításában. Kapható az Adó és Könyvviteli kiadóhivatalnál, Budapest, VIII. Rákóczi-ut. 11. III. em. I. Ára 150 pengő.

Hogyan kap forgalmi adó mentességet? A pénzügyminiszter legújabb rendelete értelmében az olyan iparos, aki felszabadult tanoncát mint segédet tovább alkalmazzza, adómentességet még egy évig megkapthat. Ugyanígy mentes a forgalmi adófelvétel kötelezettségétől az az iparos, aki két tanoncán kívül legalább 50 százalékos hadirokkant segédet alkalmaz. Ezek a rendelkezések hivatalból kerülnek végrehajtásra és a rendeltetl kapcsolatosan semmiféle bejelentés nem kötelező.

Intelligens asszony. Különdön süti, főz, legjobb bi-onyitványokkal, házzertetődi állást keres, lehetőleg pusztára. Cím a kiadóban.

HIRDESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban.

